

MACIEJ SOBIERAJ

ur. 1951; Kaniów

Miejsce i czas wydarzeń	Francja, PRL
Słowa kluczowe	projekt Polska transformacja 1989-1991, PRL, reakcje Francuzów na zmiany w Polsce, sytuacja w Rumunii, upadek muru berlińskiego

Wydarzenia w Europie Środkowo-Wschodniej widziane z Francji

[Francuzi patrzyli na zmiany, które zachodziły w Polsce] z dużym entuzjazmem, generalnie niezwykle przychylnie. Na pierwszych stronach [francuskich gazet] były wiadomości z Polski. [Nasz kraj] był na topie. Wybitni francuscy dziennikarze byli korespondentami w Warszawie i przekazywali informacje. Poza tym Francuzi znali [wielu opozycjonistów], przede wszystkim [Bronisław] Geremek miał we Francji znakomite dojścia – wszystkie salony [były przed nim] otwarte. [Podkreślano znaczenie kompromisu uzyskanego w Polsce] i przywoływano hiszpański przykład: pokojowe [przejście] Hiszpanii między dyktaturą Franco a restytucją monarchii. Wszędzie podkreślano wtedy, że nie stało się to drogą rewolucyjną, że kompromis może służyć przykładem dla innych. Pamiętam szok niesamowity – Rumunia. Oglądałem w telewizji, bo podawali na bieżąco, co się działo w Rumunii; prawie „kiblowy” proces Ceaușescu – wstrząsające wrażenie. Tym bardziej to, co działo się w Polsce, było wydarzeniem. Poza tym nie wiem, czy wtedy też Niemcy [z NRD] nie zaczęli uciekać na Zachód. Komentowano to, że Polacy dawali Niemcom wschodnim możliwość wyjazdu. Przyjeżdżali do Polski i od nas samolotami dostawali się na Zachód. To był cały exodus. W pewnym momencie Żydzi z Rosji [Sowieckiej] zaczęli przez Okęcie wyjeżdżać do Izraela. To też było komentowane, że Polska jest w awangardzie wolności Europy Wschodniej. We Francji wydarzeniem były najpierw [przemiany w Polsce], a zaraz później rozwalanie muru berlińskiego. Mur był niesamowitym symbolem, wręcz namacalnym, więc dlatego bardzo szybko przebił się [do mediów i świadomości] i troszeczkę przesłonił sprawy w Polsce.

Data i miejsce nagrania	2013-12-09, Lublin
Rozmawiał/a	Łukasz Kijek
Transkrypcja	Piotr Krotofil
Redakcja	Janka Kowalska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"